Consiliul
Uniunii Europene

Bruxelles, 3 februarie 2017
(OR. en)

5740/17

EDUC 24
JEUN 11
SOC 53
EMPL 39

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Nr. doc. ant.:	5240/17 EDUC 8 JEUN 3 SOC 11 EMPL 7
Subiect:	Contribuția educației și a formării profesionale la coeziunea socială și promovarea valorilor europene comune în contextul semestrului european 2017 *- Dezbatere de orientare* [Dezbatere publică în temeiul articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Consiliului (la propunerea Președinției)]

În urma consultării Comitetului pentru educație, Președinția a pregătit documentul de dezbatere din anexă, care este prezentat ca bază pentru dezbaterea de orientare din cadrul reuniunii Consiliului Educație, Tineret, Cultură și Sport din 17 februarie 2017.

ANEXĂ

Contribuția educației și a formării profesionale la coeziunea socială și promovarea valorilor europene comune în contextul semestrului european 2017

Document de dezbatere al Președinției

Această dezbatere de orientare reprezintă una dintre discuțiile tematice care sunt organizate ca parte a contribuției Consiliului la semestrul european 2017, tema generală a Președinției fiind „îmbunătățirea climatului socioeconomic pentru o Europă mai bună”. Obiectivul Președinției este de a asigura faptul că toate formațiunile relevante ale Consiliului, cum ar fi Consiliul Educație, precum și grupurile lor de pregătire contribuie la dezbaterea Consiliului European referitoare la semestrul european.

Președinția consideră că Consiliul Educație ar trebui să orienteze contribuția sa la semestrul european 2017 spre **coeziunea socială și promovarea valorilor europene comune**. Justificarea acestui lucru este faptul că Uniunea Europeană (UE), care a adus o jumătate de secol de pace, securitate și prosperitate pe continentul european, trebuie să promoveze valori fundamentale care să sporească incluziunea în diversitate.

Există o serie de probleme cauzate de evenimente din Europa și din restul lumii care au dat naștere la preocupări în rândul cetățenilor UE și care necesită atenție și acțiuni comune la nivelul UE. Evenimente precum criza economică și criza datoriilor din 2008 și 2009 au avut drept rezultat un șomaj persistent și salarii mici, care au afectat în mod negativ tinerii, ducând la sufocarea creșterii salariilor reale. Instabilitatea actuală din țările care se învecinează cu Europa a contribuit la creșterea fluxurilor migratorii, răspândirea ideologiilor radicale, extremism violent, terorism și alte probleme de securitate.

De asemenea, trebuie să se țină seama de realitățile politice recente și viitoare, cum ar fi rezultatul referendumului din Regatul Unit privind ieșirea din UE, efectul alegerilor din SUA asupra relațiilor transatlantice și ascensiunea partidelor populiste, care sunt o chestiune de interes comun pentru UE și statele sale membre.

Prin urmare, este deosebit de important să facem o analiză și să reiterăm faptul că UE se bazează pe o serie de valori fundamentale care nu ar trebui subestimate sau considerate implicite. Aceste valori comune și principii generale de drept, consfințite la articolele 1 și 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), constituie patrimoniul sociopolitic și cultural al Europei și definesc cine și ceea ce suntem: o Uniune din ce în ce mai strânsă a cetățenilor europeni, bazată pe unitate în diversitate. Politica în domeniul educației joacă prin urmare un rol esențial în promovarea incluziunii și a respectului pentru diversitate în UE.

Este nevoie de eforturi noi și ferme pentru refacerea încrederii în proiectul european, în special în rândul tinerei generații europene. Aceste momente dificile trebuie să fie convertite în oportunități de a construi o Europă mai puternică, mai unită și socială, care creează prosperitate economică și un sentiment de bunăstare pentru cetățenii noștri din toate grupele de vârstă, transformându-i în cetățeni ai UE activi, cu vederi democratice și adepți ai educației pe tot parcursul vieții.

Politicile din domeniul educației și formării profesionale din statele membre ale UE trebuie să ofere o educație de înaltă calitate și egalitate de șanse pentru toți. Cetățenii europeni ar trebui să aibă acces la o educație de calitate. Aceasta înseamnă că sistemele educaționale ar trebui să se bazeze pe incluziune, egalitate și echitate solide și ar trebui să furnizeze competențele, valorile, aptitudinile și inovarea (în special agenda digitală) care sunt necesare pentru asigurarea capacității de inserție profesională și pentru viață în general. Acești factori ar trebui să prevaleze în orice sisteme educaționale și de învățare formale, informale și non-formale, începând cu educația și îngrijirea copiilor preșcolari, pentru ca aceste sisteme să își atingă obiectivul de a aduce o schimbare pentru cetățeni, furnizând o plasă de siguranță împotriva excluziunii sociale.

Așa cum se menționează în obiectivul de dezvoltare durabilă (ODD) 4 al UNESCO privind asigurarea unei educații de înaltă calitate favorabile incluziunii și echitabile și promovarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți, precum și în recenta comunicare a Comisiei Europene privind îmbunătățirea și modernizarea educației [COM (2016) 941 final], este imperativ ca toți cursanții să dobândească educația de înaltă calitate, cunoștințele și aptitudinile necesare pentru a promova dezvoltarea socioeconomică și coeziunea socială. Politicile din domeniul educației ar trebui astfel să promoveze competențele sociale și civice, nediscriminarea, incluziunea socială, gândirea critică, educația în domeniul mass-mediei, înțelegerea interculturală, toleranța pentru diversitate și promovarea unei culturi a păcii și a non-violenței, cetățenia globală și aprecierea diversității culturale, pe lângă contribuția culturii la dezvoltarea durabilă.

În Europa, este necesar un sprijin cu un caracter individualizat mai pronunțat pentru tinerii care au nevoi diferite și speciale și care sunt expuși unui risc ridicat de părăsire timpurie a școlii și de privațiune socială sau economică. Trebuie, de asemenea, să construim punți de legătură între educația formală și învățarea informală și non-formală. Inițiative precum noul Corp european de solidaritate, menit să le ofere tinerilor posibilitatea de a dobândi competențe și experiență prin activități de voluntariat, proiectele cetățenești finanțate prin intermediul programului Erasmus+ și utilizarea sporită a platformelor online și schimburile virtuale sunt toate relevante și ar trebui să fie încurajate. Trebuie, de asemenea, să reafirmăm importanța mobilității și a proiectelor eTwinning care promovează cetățenia europeană.

Având în vedere cele de mai sus, miniștrii sunt invitați să facă schimb de opinii și să își împărtășească experiența cu privire la următoarele chestiuni:

1. Reanalizarea valorilor fundamentale ale UE pentru construirea unei Europe mai puternice, mai unite și cu un caracter socioeconomic mai pronunțat: Politicile din domeniul educației trebuie să fie favorabile incluziunii pentru toți și să promoveze respectarea diversității în UE. Cu toate acestea, recentele rezultate PISA 2015 arată impactul negativ pe care diferențele socioeconomice îl au asupra nivelului de instruire general al cursantului. Îmbunătățirea competențelor educaționale ale lucrătorilor și cursanților marginalizați prin educație și formare profesională de înaltă calitate va aduce o contribuție majoră la eliminarea acestor diferențe și la reducerea inegalităților în materie de educație. Ce măsuri iau statele membre în acest sens?

2. Schimbarea mentalității din politicile din domeniul educației și formării profesionale potrivit căreia există o soluție universală pentru toți („one-size-fits all”): Sunt necesare programe de învățământ mai bine adaptate care să promoveze un sprijin cu un caracter individualizat mai pronunțat pentru tinerii care au nevoi diferite și speciale și care sunt expuși unui risc ridicat de părăsire timpurie a școlii și, în cele din urmă, riscului de privațiuni sociale și/sau economice. Pot fi îmbunătățite programele de educație și formare profesională oferite de statele membre ale UE prin stabilirea unor obiective naționale și europene? Cum sprijină statele membre dezvoltarea profesională continuă a profesorilor, a educatorilor și a altor categorii de personal didactic, inclusiv inițiativele prin care aceștia pot împărtăși experiențe și abordări pentru o incluziune în diversitate mai mare și mai bună?

Pentru a oferi tuturor miniștrilor ocazia de a participa pe deplin într-un mod interactiv, contribuind astfel la o discuție fructuoasă, intervențiile trebuie să fie cât mai concise și succinte posibil. Acest lucru le va permite miniștrilor să intervină de mai multe ori, dacă va fi necesar.

Obiectivul Președinției este de a trimite Consiliului European din martie un raport de sinteză care să evidențieze principalele mesaje transmise de toate formațiunile relevante ale Consiliului care contribuie la semestrul european din 2017.